

در این سرفصل همچنین می‌خوانید:

۷۰ کنگره و کاخ سفید: تعارض یا تعامل؟

۷۰ شوخی سناتور

۷۱ روزشمار نگاه جهان

نگاه UPI، واشنگتن

بازظهور عراق نفتی

جدال امروز ایران و عراق بر سر آن است که به راستی رتبه دوم آپک به کدام کشور تعلق دارد.

ایران در شرایطی به دنبال ایجاد نفوذ اقتصادی و سیاسی در عراق - دشمن قدیمی خود - است که هر دو کشور رقابت شدیدی را در آپک آغاز کرده‌اند؛ جایی که به نظر می‌رسد بازظهور عراق به عنوان کشوری پیش‌تاز در تولید نفت می‌تواند موازنه قدرت را در این کارتل نفتی بر هم بزند. این رقابت بر سر انرژی، پیامدهای ژئوپلیتیکی خواهد داشت که می‌تواند ثبات منطقه را تهدید کند.

بی‌تردید، عربستان که بزرگترین تولیدکننده نفت جهان است سلطه بلاهنازعی در سازمان کشورهای صادرکننده نفت دارد، اما رقابت ایران و عراق بر سر این است که از نظر ظرفیت تولید، چه کسی در جایگاه دوم می‌ایستد. عراق پس از امضای قراردادهای تولید نفت ۲۰ ساله با گروهی از شرکت‌های بین‌المللی در سال ۲۰۰۹ که به منظور تسریع تولید نفت در این کشور بسته شده‌اند، در روز چهارم اکتبر اعلام کرد ذخایر نفتی خود را از ۱۱۵ میلیارد بشکه به ۱۴۳/۱ میلیارد افزایش داده است. این رقم حاکی از افزایش ۲۴ درصدی ذخایر نفت عراق است که در آن زمان این کشور را از نظر حجم ذخایر نفت خام بالاتر از ایران و پس از عربستان و ونزوئلا قرار داد. یک هفته پس از آن، تهران در پاسخ به این موضوع از افزایش حجم ذخایر خود از ۱۳۸ میلیارد به ۱۵۰/۳ میلیارد بشکه

در عین حال گفته می‌شود عراق ۱۰۰ میلیارد بشکه نفت دیگر در ذخایری که هنوز استخراج نشده‌اند در اختیار دارد. در این شرایط، بعید است ایران بتواند سهمیه تولید خود را بیش از این افزایش دهد، زیرا تحریم‌های بین‌المللی مانع از سرمایه‌گذاری خارجی در بخش انرژی این کشور شده‌اند.

ایران همانند عراق، خواستار مقادیر بیشتری از سرمایه‌گذاری خارجی است، زیرا از عهده هزینه‌های ارتقای زیرساخت‌های "بد مدیریت شده" بخش انرژی خود برنمی‌آید. اما عراق همین رویه را در پیش گرفته و قصد دارد تا سال ۲۰۱۷ تولید خود را به ۱۲ میلیون بشکه در روز افزایش دهد. این میزان، از حجم تولید فعلی عربستان (۱۰ میلیون بشکه در روز) بیشتر است. البته این اعتقاد در صنعت انرژی جهانی وجود دارد که چنین هدفی برای بغداد در آینده نزدیک محقق نخواهد شد. اما اگر همین روند ادامه یابد، عراق در آینده‌ای نه چندان دور در زمینه تولید نفت خام از ایران پیشی خواهد گرفت و به قدرت بیشتری در آپک دست خواهد یافت. از طرفی، اکنون که دولت شیعه طرفدار ایران در بغداد مستقر شده، این امکان برای تهران وجود دارد که نفوذ خود را در دیکته کردن سیاست‌های انرژی به عراق افزایش دهد و سطح تولید نفت این کشور را کنترل کند. دو سوم ذخایر نفت عراق در منطقه شیعه نشین جنوب این کشور قرار دارند که هم مرز با ایران است. یک سوم باقی مانده هم در اراضی شمالی کرکوک واقع شده‌اند که اقلیت کردها آن را جزو منطقه نیمه خود مختار خود می‌دانند.

به هر حال کارشناسان معتقدند زمانی که تولید نفت عراق از مرز ۳/۵ تا ۴ میلیون بشکه در روز بگذرد، موقعیت این کشور در آپک تغییر چشمگیری خواهد کرد. ■

خبر داد که نشان دهنده افزایش ۹ درصدی آن است و حتی اعلام کرد این میزان پیش از پایان سال شمسی، بالاتر خواهد رفت. این رقم، ایران را به عنوان دومین تولیدکننده نفت جهان پس از عربستان قرار می‌دهد.

سرمایه خارجی، تأثیر گذار بر رقابت

میزان تولید فعلی ایران، علیرغم تحریم‌های آمریکا، سازمان ملل و اتحادیه اروپا در سطح ۳/۷ میلیون بشکه در روز قرار دارد، در حالی که تولید عراق حدود ۲/۴ میلیون بشکه در روز است. باید گفت این سطح تولید است که سلسله مراتب را در آپک تعیین می‌کند، نه حجم ذخایر.

